

ENERGIATEHOKKUUTTA KÄSITTELEVÄ

EUROOPPALAINEN KANSALAISPANEELI

Tietopaketti

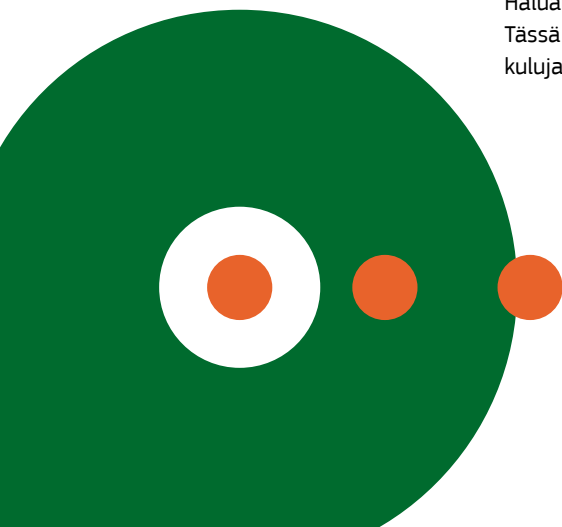
Tietoa tästä paketista

Tervetuloa energiatehokkuutta käsittelevään eurooppalaiseen kansalaispaneeliin! Ensinnäkin kiitos siitä, että suostuit osallistumaan tähän prosessiin. Toivomme, että se on informatiivinen, mielenkiintoinen ja miellyttävä!

Olet yksi 150:stä satunnaisesti valitusta osallistujasta, jotka keskustelevat energiatehokkuudesta. Kyseessä on ajankohtainen aihe, joka on noussut esiin taannoisen energiakriisin myötä. Tarkastelemme yhdessä erilaisia tapoja, joilla voimme kaikki – teollisuus, kotitaloudet, yhteisöt, julkinen ja yksityinen sektori – kasvattaa energiatehokkuutta realistisella ja merkityksellisellä tavalla. Yhteiset näkemyksenne ja päätelmänne ovat keskeisessä asemassa, sillä ne esitetään EU:n komissaareille, ja ne vaikuttavat osaltaan tähän aihealueeseen liittyvän EU:n lainsäädännön ja aloitteiden muotoiluun.

Tämä tietopaketti opastaa sinua prosessin aikana. Se on jäsennelty seuraaviin viiteen osioon:

1. **PROSESSI:
MITEN EUROOPPALAISET KANSALAISPANEEELIT TOIMIVAT?** 4
Kansalaispaneeleilla pyritään tuomaan kansalaiset julkisen päätöksenteon keskiöön. Tässä osiossa esittelemme lyhyesti, miten tämä prosessi toimii.
2. **TEHTÄVÄ: MITÄ TULEN TYÖSTÄMÄÄN?** 6
Euroopan komissio on kutsunut sinut mukaan työskentelemään tietyn tehtävän parissa: tästä osiosta löydät kysymyksen, johon sinua pyydetään vastaamaan.
3. **AIHE:
MITÄ MINUN ON TIEDETTÄVÄ ENERGIATEHOKKUUDESTA?** 8
Kansalaispaneelin toimintaan osallistuminen ei edellytä asiantuntijuutta. Haluamme nimenomaan kuulla sinun näkemyksesi, joka perustuu sinun kokemuksiisi ja arkielämäsi. Tarjoamme avuksi perustietoa energiatehokkuuteen liittyen.
4. **IHMISET TAPAHTUMAN TAKANA:
KUKA JÄRJESTÄÄ PANEELIN?** 12
Tässä osiossa kerrotaan paneeleista vastaavista eri toimielimistä ja organisaatioista sekä niiden tehtävistä.
5. **LOGISTIIKKA: MILLAISTA APUA SAAN MATKOJEN
JA MAJOITUKSEN JÄRJESTÄMISEEN JA MAKSAMISEEN?** 14
Haluamme tehdä osallistumisestasi mahdollisimman sujuvaa. Tässä osiossa käsitellään matkustamista, majoitusta, päivittäisiä kuluja ja muita käytännön tietoja.

1/ Prosessi:

miten eurooppalaiset kansalaispaneelit toimivat?

Euroopan komission kansalaispaneeleissa satunnaisesti valitut osallistajat kaikista 27 EU:n jäsenvaltiosta kokoontuvat keskustelemaan Euroopan tasolla tärkeimmistä tulevista laeista ja muista aloitteista. Keskustelujenne pohjalta laaditte suosituksia, jotka Euroopan komissio ottaa huomioon valmistellessaan päätöksiään.

Paneelit syntyivät vuosina 2021–2022 pidetyn Euroopan tulevaisuutta¹ käsittelevän konferenssin jälkeen. Tuolloin 800 satunnaisesti valittua kansalaista kokoontui neljään eurooppalaiseen kansalaispaneeliin, jotka kokoontuivat kukin kolmeen istuntoon. Osanottajat jakoivat näkemyksiään ja ajatuksiaan muun muassa seuraaviin aiheisiin liittyen: talous, sosiaalinen oikeudenmukaisuus, työpaikat, koulutus, kulttuuri, nuoriso, urheilu, digitalisaatio, EU:n demokratia,

arvot, turvallisuus, oikeusvaltion periaatteet, ilmastomuutos, terveys, maahanmuutto ja EU:n rooli maailmassa. Paneelien päätteeksi osallistajat esittivät 178 suositusta. Ne muodostivat myöhemmin perustan 49 ehdotukselle ja yli 300 muulle toimenpiteelle, jotka syntyivät konferenssin tuloksena.

Konferenssiin osallistuneet kansalaiset kehittivät, että tulevaisuudessa kansalaisille olisi tarjottava useammin samanlaisia mahdollisuuksia osallistua eurooppalaiseen poliittiseen päätöksentekoon. Vastauksena tähän Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti uusien kansalaispaneelien järjestämisestä satunnaisesti valittujen kansalaisten kuulemiseksi keskeisistä EU-kysymyksistä.

Myöhemmissä paneeleissa on käsitelty konkreettisia poliittisia aiheita: mitä tehdä ruokajätteelle, virtuaalimaailmojen hyviä ja huonoja puolia sekä oikeuksia ja mahdollisuuksia oppia ja opiskella muissa EU-maissa. Osallistajat voivat viestiä keskenään omalla kielellään tulkkien avulla.

Paneelikeskustelijana otat viestikapulan eurooppalaisilta kansalaistovereiltasi ja tällä kertaa keskitytte pohtimaan energiatehokkuutta.

¹ Tietoa Euroopan tulevaisuutta käsittelevästä konferenssista löytyy täältä:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/conference-future-europe_en

MITEN KANSALAISPANEELIT TOIMIVAT?

Kuhunkin paneeliin osallistuu 150 kaikista EU:n jäsenvaltioista satunnaisesti valittua, EU:n moninaisuutta edustavaa kansalaista. Heistä kolmasosa on alle 26-vuotiaita, jotta voidaan varmistaa sukupolvien välinen hyvä keskustelu.

Paneelissa yhdistyvät työskentely pienryhmissä (noin 12 henkilöä) ja täysistunnoissa (kaikki 150 osallistujaa yhdessä). Pienemmissä työryhmissä on mahdollisuus keskustella yksityiskohtaisemmin energiatehokkuuden eri näkökohdista. Kaikki 150 osallistujaa kokoontuvat myös täysistuntoihin jakamaan, kuuntelemaan ja antamaan palautetta muiden pienryhmien päätelmistä.

Tämän työn toteuttamisessa panelisteja tukee avustajaryhmä. Tämä ryhmä koostuu ryhmätyöskentelyn tukemisen asiantuntijoista. He auttavat tekemään ryhmätyöskentelystä dynaamisempaa sekä saamaan kustakin yksilöstä että koko ryhmästä irti parhaimman mahdollisen hyödyn. Lisäksi he tarjoavat kansalaisille erilaisia välineitä yhteistoiminnalliseen työskentelyyn ja kollektiiviseen päätöksentekoon. Paikalla osallistujia tukevat myös avustajat, jotka antavat käytännön tietoa, sekä energiatehokkuuden asiantuntijat, jotka neuvovat osallistujia tarvittaessa koko prosessin ajan.

ENERGIATEHOKKUUTTA KÄSITTELEVÄ KANSALAISPANEELI

Kokoonnut yhdessä muiden 149 osallistujan kanssa kolmeen istuntoon. Kaksi istunnoista järjestetään paikan päällä Brysselissä ja yksi istunnoista verkossa:

- **Istunto 1:** 23.-25. helmikuuta 2024 (paikan päällä Brysselissä, Belgiassa)
- **Istunto 2:** 15-17 de marzo de 2024 (verkossa videokonferenssin välityksellä)
- **Istunto 3:** 12.-14. huhtikuuta 2024 (paikan päällä Brysselissä, Belgiassa)

2 / Tehtävä: mitä tulen työstämään?

Paneelikeskusteluissa keskitytään energiatehokkuuden eri näkökohtiin. Keskusteluissa keskitytään erityisesti siihen, kuinka yksityishenkilöt, viranomaiset, teollisuus, yksityinen sektori ja muut tahot voisivat olla energiatehokkaampia tavalla, jolla on suurin vaikutus esimerkiksi ilmastoon, talouteen, työpaikkoihin, terveyteen tai energiakustannuksiin.

Paneelien lopulliset suositukset otetaan huomioon poliittisessa aloitteessa, jonka Euroopan komissio hyväksyy myöhemmin vuonna 2024. Aloite on tuleva EU:n ”Energiatehokkuus etusijalle” -periaatetta koskeva suositus. Tätä periaatetta tullaan käsittelemään paneelikeskusteluissa aiheen asiantuntijoiden tuella. Keskustelujanne energiatehokkuutta käsittelevässä kansalaispaneelissa ohjaava kysymys on seuraavanlainen:

”Miten Euroopan unioni voi asettaa energiatehokkuuden etusijalle ja tuoda sen täydet hyödyt kansalaisten, viranomaisten ja yritysten hyödynnettäviksi?”

ENSIMMÄISESSÄ ISTUNNOSSA, tutustut energiatehokkuuteen ja siihen, mitä toimia Euroopan komissio on jo toteuttanut tällä alalla. Energiantuotannon, -jakelun ja -kulutuksen asiantuntijoiden avulla saat paremman käsityksen siitä, mitä energiatehokkuus tarkoittaa arkielämässäsi ja voit vaihtaa kokemuksia eri EU-maista tulevien kansalaisten kanssa, sekä niistä haasteista, joita EU:lla on edessään, kun se tuo energiatehokkuuden hyödyt eurooppalaisen yhteiskunnan hyödynnettäviksi.

TOISESSA ISTUNNOSSA, joka järjestetään verkossa, jatkatte ajatusten vaihtoa ja keskustelua. Tämä istunto toimii siltana eri istuntojen välillä: rakennatte ideoita tietämyksenne ja ensimmäisessä istunnossa käsiteltyjen aihealueiden pohjalta ja pohditte luovasti käytännön ratkaisuja energiatehokkuuden priorisoimiseksi. Toisin sanoen toisen istunnon aikana alatte muotoilla ideoita suosituksia varten. Nämä ideat liittyvät toimiin, joita kaikki aina yrityksistä paikallisyhteisöihin tai viranomaisista yksilötason kuluttajiin voivat toteuttaa energiatehokkuuden edistämiseksi. Ideat voivat sisältää esimerkiksi suosituksia siitä, miten energiaa voitaisiin kuluttaa vähemmän ilman uhrauksia, miten määritellä kestävä energiankulutuksen taso tai miten energiasuunnittelua voidaan parantaa rajallisten resurssien paremman käytön varmistamiseksi.

KOLMANNESSA JA VIIMEISESSÄ ISTUNNOSSA, viimeistelette suosituksenne yhdessä. Ne otetaan huomioon eurooppalaisessa aloitteessa, erityisesti Euroopan komission tulevassa ”Energiatehokkuus etusijalle” -periaatteeseen liittyvässä aloitteessa. Testaatte ja vahvistatte toisessa istunnossa esittämienne alustavia ideoita esimerkiksi kysymällä itseltänne, ovatko nämä ideat oikeudenmukaisia kaikkien yhteiskunnan toimijoiden kannalta. Keskustelette siitä, voivatko ne olla hyödyllisiä koko Euroopan unionissa ja vastaavatko ne Euroopan kansalaisten moninaisuuden tärkeimpiä tarpeita. Keskustelette myös konkreettisista toimenpiteistä, joita ne edellyttävät kestävästä käyttäytymismuutoksen edistämiseksi.

3 / Aihe:

mitä minun on tiedettävä energiatehokkuudesta?

Nyt kun tiedät hieman enemmän prosessista, keskitytään itse aiheeseen. Kokosimme yhteen tämän lyhyen osion, jotta voisit ymmärtää energiatehokkuutta paremmin. Kaikkia näkökohtia emme tietenkään voi käsitellä vain näiden muutaman sivun puitteissa. Olemme valinneet osioon tietoa, jonka uskomme olevan hyödyllistä sinulle kansalaispaneelin jäsenenä, ja tulet saamaan yksityiskohtaisempaa tietoa tapahtuman aikana.

Toivomme, että saat tästä osiosta irti näkemyksiä, jotka auttavat sinua ymmärtämään esityksiä ja osallistumaan paneelin keskusteluihin ja toimintaan. Tämä on vain lyhyt johdanto. Voit olla kuitenkin varma, että tulet saamaan yksityiskohtaisempaa tietoa energiatehokkuudesta paneelin aikana ja voit esittää kysymyksiä istuntojen aikana.

1. ENERGIAITEHOKKUUDEN YMMÄRTÄMINEN

”Energiansäästö” saattaa olla monille tuttuksite. Energiansäästö tarkoittaa energian tuhlaamisen välttämistä. Mitä vähemmän energiaa käytämme, sitä vähemmän meidän on sitä tuotettava. Käytännön tasolla energiansäästö tarkoittaa lämmityslaitteen säätämistä pienemmälle tai valojen sammuttamista, kun niitä ei tarvita. Energian säästäminen on suurin tapa käyttää vähemmän energiaa ja välttää tuhlausta.

Mutta mitä on ”energiatehokkuus”? Se tarkoittaa sitä, että saman tehtävän suorittamiseen tai saman tuloksen tai saman palvelun aikaansaamiseen käytetään vähemmän energiaa. Energiatehokkuus esimerkiksi talon eristämisessä tarkoittaa sitä, että lämmitykseen ja jäähdytykseen käytetään vähemmän energiaa, mutta samalla säilytetään sama lämpöviihtyvyys. Otetaan toinen esimerkki: ajaminen tehokkaammalla autolla, joka käyttää vähemmän polttoainetta, mutta jonka nopeus ja suorituskyky ovat samat.

Energiatehokkuutta voidaan yleisesti ottaenparantaa kahdella tavalla: (1) käyttämällä tehokkaampaa teknologiaa tai tuotantoprosessia, esimerkiksi ajamalla polttoainetehokkaammalla autolla tai vaihtamalla vanha jääkaappi energiatehokkaaseen malliin, ja (2) muuttamalla käyttäytymistä, esimerkiksi säätämällä lämmityslaitetta pienemmälle tai sammuttamalla valot silloin, kun niitä ei tarvitse.

Koko energiajärjestelmän ymmärtäminen

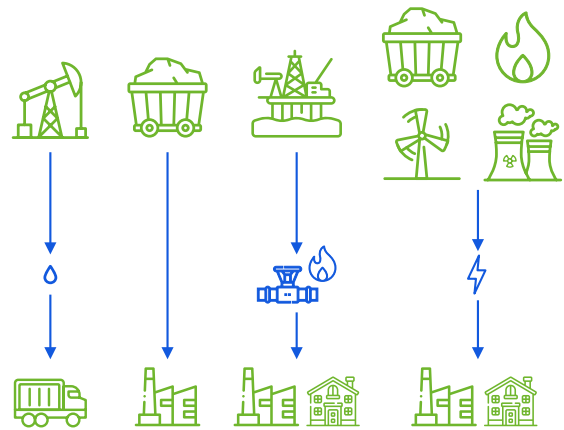
Energiatehokkuuden parantamisessa ei kuitenkaan ole kyse vain siitä, millaisia teknologioita käytämme tai miten käytäydymme. Energiaa on tuotettava ja jaettava, ennen kuin sitä voidaan käyttää. Jotta yhteiskunta voisi olla energiatehokkaampi, meidän on pohdittava myös koko energiajärjestelmää ja sen suunnittelua. Energiajärjestelmä koostuu kolmesta osatekijästä: energiantuotannosta, energian jakelusta ja energiankulutuksesta.

Energiatehokkuus etusijalle (EE1st) -periaate

”Energiatehokkuus etusijalle” on ohjaava periaate, jonka mukaan energiatehokkuus tulee asettaa etusijalle kalliimpiin vaihtoehtoihin nähden kansalaisten, viranomaisten ja yritysten edun saavuttamiseksi. Toisin sanoen EE1st-periaatteella pyritään asettamaan tarjonta- ja kysyntäpuolen investoinnit tasavertaiseen asemaan. Tämä tarkoittaa sitä, että energiansuunnittelua tai energiainvestointeja koskevia päätöksiä tehtäessä on otettava huomioon kaikki energiatehokkuuden ulottuvuudet, tuotanto ja kulutus mukaan luettuna. Tavoitteena on varmistaa, että kyseiset toimet ovat hyödyllisiä tai kustannustehokkaampia kuin muut toimenpiteet. Käytännössä EE1st-periaatteella halutaan saavuttaa energiatehokkuus energian tuotannossa, jakelussa ja kulutuksessa tarkastelemalla eri toimenpidevaihtoehtoja koko Euroopan unionin alueella. Tässä yksi esimerkki tämän periaatteen soveltamisesta suunnittelupäätöksissä: Sen sijaan, että hallitus lisäisi lämmöntuotantoa ja lämmönjakeluverkon kapasiteettia, se päättää käynnistää laajamittaisen ohjelman rakennusten kunnostamiseksi. Paremmin eristetyt talot tarvitsevat vähemmän lämpöä, mikä tarkoittaa, että energiaa on tuotettava ja jaettava vähemmän. EE1st-periaatteen soveltaminen tarkoittaa, että päätöksenteossa on otettava huomioon myös muutkin vaihtoehdot kuin tuotannon kasvattaminen.

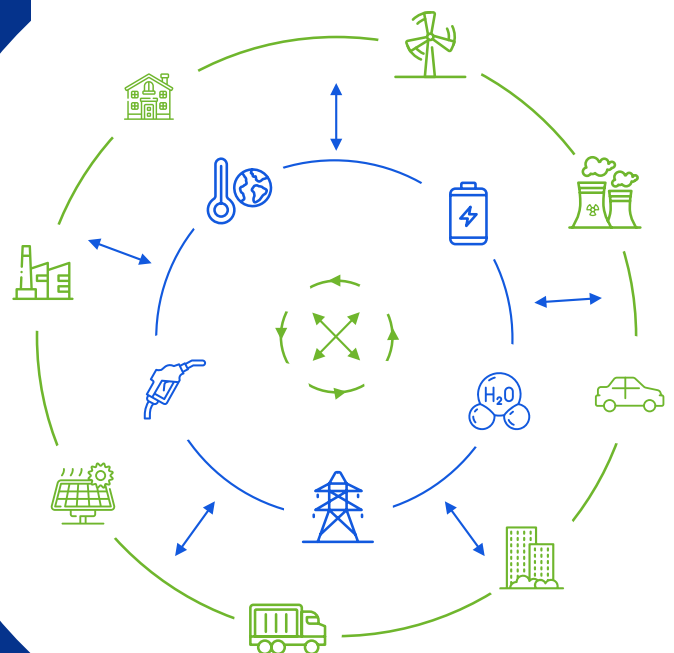
NYKYINEN ENERGIAJÄRJESTELMÄ

lineaariset ja tuhlailevat energiavirrat,
jotka kulkevat vain yhteen suuntaan.

EU:N TULEVA INTEGROITU ENERGIAJÄRJESTELMÄ

energiavirrat käyttäjien ja tuottajien välillä,
joka pienentää tuhlettujen resurssien ja rahan määrää

• Energiantuotanto:

Energiaa voidaan tuottaa eri lähteistä. Näitä lähteitä ovat fossiiliset energianlähteet (hiili, kaasu, öljy), ydinvoima sekä uusiutuvat energianlähteet (tuuli, aurinko, vesi, biomassa). Hiiltä voidaan esimerkiksi polttaa sähkön tai lämmön tuottamiseksi, ja öljyä tai biopolttoaineita voidaan käyttää liikkuamiseen. Tätä kutsutaan myös "tarjontapuoleksi".

• Energian jakelu:

Energia on kuljetettava tuottajalta kuluttajalle, jotta sitä voidaan käyttää. Energian jakelu edellyttää sähköverkoista, öljy- ja kaasuputkistoista sekä lämmönjakeluverkoista koostuvaa infrastruktuuria.

• Energiankulutus:

Energiaa kulutetaan eri tavoin: laitteiden käyttämiseen, autolla ajamiseen, tavaroiden tai materiaalien tuottamiseen ja rakennusten lämmittämiseen. Energian kuluttajia ovat kansalaiset, viranomaiset tai yritykset. Tätä kutsutaan "kysyntäpuoleksi".

Parantaakseen koko energiajärjestelmää ja edistääkseen energiatehokkuutta kaikissa jäsenvaltioissa Euroopan komissio on pyrkinyt vahvistamaan "Energiatehokkuus etusijalle" -periaatetta.

² Löydät julkaisun eri kielillä täältä

https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-systems-integration/eu-strategy-energy-system-integration_en?e-trans=bq&etransolve=1

EE1st-periaatetta soveltamalla otetaan kaikki vaihtoehdot huomioon, **punnitaan kustannuksia ja hyötyjä** sekä valitaan paras vaihtoehto, joka tuo **suurimman hyödyn** koko yhteiskunnalle, koska energiatehokkuus mahdollistaa kustannusoptimaaliset valinnat.

2. ENERGIA TEHO KUUS ETUSIJALLE -ALOITTEEN POLIITTINEN TAUSTA EU:N TASOLLA

Energiatehokkuus on avainasemassa mitä tulee energiasiirtymän toteuttamiseen. Sillä voidaan korjata energia-alan nykyisen rakenteen puutteet ja epäkohdat, **vähentää yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia ja varmistaa**, että energiamurros on mahdollisimman kestävä. Kaikki energiaa käyttävät alat, kuten rakennukset, liikenne ja teollisuus, voivat toimia **"aktiivisina kuluttajina"**, ja EE1st-periaatteella varmistetaan, että kuluttajien aktiivista roolia hyödynnetään täysimääräisesti energajärjestelmän tehokkuuden maksimoimiseksi ja kaikenlaisen energian tuhlaamisen eliminoimiseksi.

Energiatehokkuus on keskeinen osa energiamurrosta, ja se on osa tavoitetta tehdä Euroopan unionista **hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä**. Hiilineutraali tarkoittaa, että hiilidioksidipäästöjä pienennetään lähes nollassa tasolla ilmastonmuutoksen haitallisten vaikutusten pienentämiseksi. Suuri osa EU:n hiilidioksidipäästöistä liittyy EU:n energiankäyttöön. Energiankulutuksen vähentäminen energiatehokkuuden avulla on siksi välttämätön askel. Energiatehokkuudella on näin **ollen keskeinen asema EU:n energia- ja ilmastopolitiikassa** ja sen täytäntöönpanossa EU:n jäsenvaltioissa. Energiatehokkuuden ottaminen osaksi yhteiskuntaamme ydintä on siis looginen askel **energiankulutuksen pienentämiseksi, energiavirtojen optimoimiseksi ja kalliin energiantuhlauksen eliminoimiseksi** säilyttäen kuitenkin samat mukavuudet, palvelut ja vapaus.

Tätä varten Euroopan unioni on asettanut "Energiatehokkuus etusijalle" -periaatteen (EE1st) energiamurrosta ohjaavaksi periaatteeksi. Tästä periaatteesta säädetään **energiatehokkuusdirektiivissä**. Direktiivi on Euroopan unionin säädös, jossa asetetaan tavoite, joka EU-maiden on saavutettava. Yksittäisten maiden on kuitenkin itse laadittava omat lain-säädäntönsä, jonka avulla nämä tavoitteet saavutetaan³. Vuoden 2023⁴ energiatehokkuusdirektiivi antaa "Energiatehokkuus etusijalle" -periaatteelle **vahvemman roolin poliittisessa päätöksenteossa, suunnittelussa ja investointipäätöksissä**.

3. MITÄ HYÖTYJÄ ENERGIA TEHO KUUDEN EDISTÄMISELTÄ VOIDAAN ODOTTAA?

Kuten edellä mainittiin, energiatehokkuus on elintärkeää hiilidioksidipäästöjen pienentämisen kannalta. Tämä pätee erityisesti sähköntuotantoon. Mitä vähemmän kasvihuonekaasupäästöjä energiantuotannosta, esimerkiksi hiilivoimaloista, aiheutuu, sitä paremmin EU voi torjua ilmastonmuutosta. Energiatehokkuudella on kuitenkin paljon muitakin vaikutuksia. Nämä laajemmat hyödyt ovat hyväksi yksilöille sekä yhteiskunnalle.

Energiatehokkuus pienentää energialaskuja ja niihin liittyviä kansalaisille ja yrityksille koituvia kustannuksia, jolloin rahaa kuluu vähemmän energiaan. Energiatehokkuus on myös taloudellisesti hyödyllistä kansallisten ja paikallisten viranomaisten kannalta. Se alentaa järjestelmän kokonaiskustannuksia, koska se edellyttää vähemmän investointeja energian tuotantoon ja jakeluun. Näin ollen se auttaa **vähentämään julkisia menoja**, mikä mahdollistaa julkisten talousarvioiden paremman kohdentamisen.

Energiatehokkuus parantaa myös **yritysten kilpailukykyä** kahdella tasolla. Yritykset voivat myydä innovatiivisia energiatehokkuutta hyödyntäviä teknologioita tai -palveluja. Lisäksi energiatehokkailla yrityksillä on suhteellinen etu energiakustannuksiltaan korkeampiin kilpailijoihinsa nähden.

Energiankäytöstä aiheutuu hiilidioksidin lisäksi myös muita haitallisia päästöjä, kuten hiukkasia. Hiukkaset ovat ilmassa leijailuvia mikroskooppisen pieniä leijumia, jotka voivat tunkeutua syvälle keuhkoihin ja ovat terveydelle haitallisia. Näin ollen energiankäytön vähentäminen **parantaa myös ihmisten terveyttä** ilmanlaadun paranemisen kautta.

EU:n jäsenvaltiot tuovat suurimman osan polttoainelähteistään muista maista. Energiankäytön vähentäminen vähentää näin ollen polttoaineiden tuontia. Tämä lisää **taloutemme joustavuutta ja energiantoimitusvarmuutta**. Tämä on erityisen tärkeää kriisin tai sodan aikana, kuten viimeaikaiset tapahtumat ovat osoittaneet.

Lisäksi energiatehokkuuden parantaminen tarjoaa osaamista vaativia työpaikkoja ja koulutusmahdollisuuksia. Uuden energiatehokkuusteknologian kehittäminen ja käyttöönotto edellyttävät äärimmäistä ammattitaitoa. Korkeamman koulutuksen saanut työvoima merkitsee **paremmin palkattuja työpaikkoja ja parempia työllistymismahdollisuuksia**.

³ EU:n säädöstyypit:

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law/types-legislation_fi

⁴ Energiatehokkuusdirektiivi:

https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-directive_en

4. MIKÄ VOI HAITATA ENERGIATEHOKKUUTTA?

Jos energiatehokkuus on niin hyödyllistä yhteiskunnan ja yksilöiden kannalta, miksi sitä ei ole edistetty enemmän? Mitkä ovat energiatehokkuuden kohentamisen esteet? Ensinnäkin kyse on tiedon puutteesta. Energiatehokkuudesta on vasta äskettäin tullut suosittu julkisen keskustelun aihe. Monet kansalaiset, yritykset ja viranomaiset eivät ole tietoisia sen eduista. Tämä johtaa myös siihen, että energiatehokkuuden mahdollisuuksista ja investoinneista ei ole riittävästi tietoa.

Energiatehokkaampaan teknologiaan siirtyminen edellyttää usein alkuinvestointeja. Tällaisten investointien kustannukset voivat olla melko korkeat. Usein kuluttajilla ja yrityksillä ei ole varaa tehokkaampaan teknologiaan tai hyödykkeisiin, vaikka tällaisista investoinneista olisi taloudellista etua pitkällä tähtäimellä. Toinen este energiatehokkuuden kasvattamiselle voivat olla erilaiset edunsaajat, joita kutsutaan myös "jakautuneiksi kannustimiksi". Joissain tapauksissa energiatehokkuuteen investoiva henkilö ei suoraan hyödy investoinnistaan. Jos esimerkiksi omistaja remontoi omistamaansa rakennusta tai ostaa uuden lämmitysjärjestelmän, vain vuokralainen hyötyy pienemmistä energialaskuista.

Energiatehokkuuteen investoiminen edellyttää rahoituksen lisäksi myös työvoimaa toimenpiteiden toteuttamiseen. Jotkin EU:n jäsenvaltiot kärsivät tästä puutteesta enemmän kuin toiset, mutta yleisesti ottaen ammattitaitoisista työntekijöistä on pulaa erityisesti rakennusten kunnostustöissä. On kuitenkin olemassa myös muita kuin taloudellisia esteitä, jotka puolestaan liittyvät käyttäytymismalleihimme: Ihmisillä – kuluttajina, yrityksissä tai julkishallinnossa – on taipumus suosia vallitsevaa tilannetta. Jos jokin on toiminut aiemmin, miksi sitä pitäisi muuttaa?

Tutkimukset ovat myös osoittaneet, että kuluttajien käyttäytymisen tai tuotantoprosessien muuttuminen heikentää usein energiatehokkuuden parantumista. Tehokkuuden parantuminen johtaa usein kustannusten alenemiseen, mikä antaa mahdollisuuden ostaa paranneltua tuotetta enemmän tai käyttää tuotetta eri tavalla. Esimerkiksi tehokkaampien moottoreiden kehittäminen voi johtaa siihen, että

autot ovat suurempia ja raskaampia tai että matka kestää pidempään tai autolla ajetaan useammin. Tätä kutsutaan "rebound-ilmiöksi".

Lisäksi sääntelyesteet voivat vaikuttaa energiatehokkuustoimenpiteiden edistymiseen ja käyttöönottoon EU:ssa. Tällaisia esteitä voivat olla vanhentunut lainsäädäntö, epäjohtonmukaisuus ja/tai yhdenmukaistamisen puute EU:n jäsenvaltioissa, monimutkaiset hallinnolliset vaatimukset ja riittämättömät kannustimet (esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden kohdentaminen). Nämä esteet pyritään poistamaan lainsäädäntöuudistusten, riittävien taloudellisten kannustimien ja EU:n jäsenvaltioiden välisen yhteistyön avulla.

5. MITÄ VOIDAAN TEHDÄ EU:N TASOLLA? MILLAISTA VALTAA KANSALAIKSI ON?

EU on toteuttanut erilaisia poliittisia toimenpiteitä edellä mainittujen esteiden poistamiseksi. Aiemmin mainittu tuleva suositus sisältää alakohtaisia suuntaviivoja "Energiatehokkuus etusijalle" -periaatteen soveltamisesta.

Komissio hyväksyy joka vuosi vuotuisen työohjelmansa, jossa luetellaan tärkeimmät toimet, joihin se aikoo ryhtyä tulevina vuosina. Työohjelmalla tiedotetaan yleisölle ja muille toimielimille poliittisista sitoumuksistamme esittää uusia aloitteita, vetää pois vireillä olevia ehdotuksia ja tarkastella voimassa olevaa EU:n lainsäädäntöä. Työsi on osa vuoden 2024 työohjelmaa.

Ihmiset voivat toimia lukuisin eri tavoin energiatehokkuuden parantamiseksi. Työn voialoittaa pohtimalla omaa energiankulutuskäyttäytymistä. Aiheesta voi saada lisätietoa ja oppia. Poliittisella tasolla kansalaiset voivat puolestaan vaatia päätöksentekijöitä ottamaan käyttöön tai parantamaan asetuksia, joilla parannetaan energiatehokkuutta ja energiasuunnittelua. Nämä toimenpiteet voivat olla kansallisista olosuhteista riippuen esimerkiksi tiedotus- ja valistuskampanjoita, koulutusta, auditointeja, taloudellisia kannustimia, kieltoja, infrastruktuuri-investointeja (esim. julkiseen liikenteeseen vaikuttavia) tai yhteisöaloitteiden tukemista. Jotta energiatehokkuus asetettaisiin etusijalle suunnitteluprosesseissa, EU voi asettaa jäsenvaltioille poliittiset puitteet "Energiatehokkuus etusijalle" -periaatteen toteuttamiseksi, ja kansalaisilla tulisi olla sananvaltaa näiden puitteiden muotoilussa.

4 / Kuka järjestää tämän paneelin?

Energiatehokkuutta käsittelevän kansalaispaneelin järjestäjinä toimivat Euroopan komissio (viestinnän pääosasto ja energian pääosasto) sekä ifok (pääsopimuskumppani), Missions Publiques, BeenThereDoneThat, Waterbear, Scope, Harris Interactive, Le Terraine ja VO Europe.

Paneelikeskusteluja ohjaa ja neuvoo erityinen "osaamiskomitea", jonka jäseniä ovat:

Arianna VITALI ROSCINI

(Pääsihteeri, Coalition for Energy Savings, Italia)

Camille DEFARD

(Jacques Delors Energy Centre -keskuksen johtaja, Ranska)

Claire ROUMET

(EU:n politiikasta ja strategisista kumppanuuksista vastaava henkilö, Energy Cities, Ranska)

Goda PERLAVICIUTE

(Ympäristöpsykologian professori, Groningenin yliopisto, Liettua)

Wyste GORTER

(Ympäristöpsykologian nuorempi tutkija, Groningenin yliopisto, Alankomaat)

Jan ROSENOW

(Euroopan ohjelmien johtaja, Regulatory Assistance Project (RAP), Saksa)

Reinhard SIX

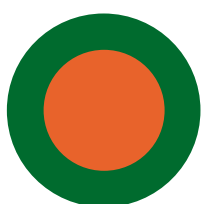
(Riippumaton konsultti, energiatehokkuuden rahoituksen asiantuntija, Saksa)

Yves MARIGNAC

(Ydinvoiman ja fossiilisten polttoaineiden osaston johtaja, Institut négaWatt, Ranska)

Claudia CANEVARI

(Yksikön päällikkö, energiatehokkuusyksikkö: Poliittikka ja rahoitus, energian pääosasto, Euroopan komissio)

5 / Käytännön tietoa

Toivottamme sinut tervetulleeksi energiatehokkuutta käsittelevään eurooppalaiseen kansalaispaneeliin, joka alkaa perjantaina 23. helmikuuta Brysselissä Belgiassa. Alla on käytännön tietoja, joiden avulla voit valmistautua matkaan ja kokouksiin. Muistutuksena:

Kaksi istuntoa järjestetään paikan päällä (Brysselissä) ja yksi istunto verkossa (perjantai ja sunnuntai ovat puolipäiväisiä ohjelmia):

- **Istunto 1**
23.–25. helmikuuta 2024
(paikan päällä Brysselissä, Belgiassa)
- **Istunto 2**
15.–17. maaliskuuta 2024
(verkossa)
- **Istunto 3**
12.–14. huhtikuuta 2024
(paikan päällä Brysselissä, Belgiassa)

1. KULUT

Korvauksena maksetaan 90,00 euroa konferenssi- ja matkapäivää kohti. Korvaukset maksetaan sen jälkeen, kun istunnot on pidetty ja osallistuminen on vahvistettu osallistujalistan perusteella.

2. LOGISTIIKKA

MATKAJÄRJESTELYT

Olet saanut tai saat matkasuunnitelmasi ja e-lippusi. Jos sinulla on kysyttävää matkajärjestelyistä, otathan meihin yhteyttä osoitteessa info@futureu.events tai soittamalla numeroon +32 460 22 40 27.

Kuljetukset saavuttaessa: Saapuessasi lentoasemalle/juna-asemalle Euroopan kansalaispaneelien henkilökunta toivottaa sinut tervetuliaistaulun tai -julisteiden kanssa tervetulleeksi ja saattaa sinut linja-autoon. Jos et löydä henkilökuntaa, soita numeroon +32 460 22 40 27.

Matkustaminen lentokoneella: Kun olet noutanut matkatavarasi lentokentällä, siirry saapuvien lentojen terminaaliin asiakaspalvelutiskille, jossa henkilökuntamme odottaa sinua.

Matkustaminen junalla: Kun saavut Brysselin Midi-rautatieasemalle, siirry Prêt à Manger -kahvilaan, jossa henkilökuntamme odottaa tervetuliaistaulun/julisteiden luona.

Hotellissa: Linja-autokuljetukset järjestetään hotellista Euroopan komission tiloihin, jossa paneeli pidetään. Ilmoittaudu hotellin pääaulassa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa. Tiimimme opastaa sinut linja-autolle. Jos haluat siirtyä Euroopan komission tiloihin omatoimisesti, ilmoita siitä tukitiimillemme ennen lähtöä.

Brysselissä: Jos kokousten jälkeen järjestetään sosiaalisia tilaisuuksia, kuten illallisia, järjestetään ryhmäkuljetus linja-autolla Euroopan komission tiloista tilaisuuden tapahtumapaikalle. Tilaisuuden jälkeen järjestetään ryhmäkuljetus linja-autolla tapahtumapaikalta hotelliksi. Voit halutessasi kuitenkin tutustua kaupunkiin vapaasti sosiaalisen tilaisuuden jälkeen ja palata takaisin hotelliin itsenäisesti.

Kuljetukset lähdön yhteydessä: Järjestämme kuljetuksen hotellista lähtölentokentälle/juna-asemalle. Lähtöaika ilmoitetaan hotellin aulassa olevalla ilmoitustaululla.

MAJOITUS

Tiimimme toivottaa sinut tervetulleeksi hotelliin saapuessaasi. Sinulle on varattu yhden hengen huone aamiaisella sekä ilmaisella WiFi-yhteydellä. Tutustu sähköpostitse lähetettyyn varausvahvistukseen. Huomaathan, että sinun on maksettava itse kaikki muut lisämaksut (esim. minibaarin, huonepalvelun, puhelimen, hotellin baarin tai pesulapalvelun käytöstä aiheutuvat tai aikaisen sisään- tai myöhäisen uloskirjautumisen aiheuttamat kulut). Pyydämme maksamaan kaikki ylimääräiset kulut suoraan hotellissa ennen lähtöä.

3. SEKALAISTA

- Pukukoodi

Ota mukaasi siistit, mutta rennot vaatteet tapaamisia varten, lämmin takki ja huivi sekä vedenpitävä talvitakki sekä lämpimät, mukavat kengät ja sateenvarjo ulkoilua varten. Lämpötila on huhtikuussa todennäköisesti noin 7 °C tai hieman lämpimämpi, mutta varauduthan vaihtelevaan belgialaiseen säähän!

- Juomavesi

Vesijohtovettä on turvallista juoda Belgiassa. Pullovetta tai suodatettua vettä on helposti saatavilla, ja sitä on tarjolla kaikissa kokouksissa, aterioiden ja sosiaalisissa tilaisuuksissa.

- Aikavyöhyke

Tämänhetkinen aika on Keski-Euroopan aika (UTC/GMT +1 tunti) ja UTC+2 31. maaliskuuta alkaen.

- Matkailutiedot

Brysselin historia, arkkitehtuuri, gastronomia ja kulttuuri on erittäin rikas! Voit halutessasi tutustua Brysselin pääkaupunkiseudun verkkosivustoon ja tutustua erilaisiin kulttuuriaktiiviteetteihin, joita vierailusi aikana on tarjolla.

- Yhteystiedot

Tiimimme on tavoitettavissa ennen kokouksia ja niiden aikana. Jos kohtaat vaikeuksia saapuessaasi paikalle tai jos lentosi tiedot ovat muuttuneet, ota meihin yhteyttä sähköpostitse: info@futureu.events.

- Tulkkaus

Kokous on saatavilla 24 kielellä ammattitaitoisten tulkkien ansiosta. Heitä auttaakseen pyydämme puhumaan selkeästi ja välttämään puhumista liian nopeasti istunnon aikana.

4. SAAPUMINEN RAKENNUKSEEN

Ensimmäisen ja viimeisen paneeliviikonlopun tapahtumat järjestetään Euroopan komission tiloissa Brysselissä. Tarkemmat tiedot rakennuksista ja tiloista löytyvät ohjelmasta. Euroopan komission rakennukseen pääsee vierailijapassilla ("V-pass"). Vierailijapassi lähetetään sinulle sähköpostitse ennen tapahtumaa. Muistathan rekisteröityä tämän sähköpostiviestin kautta, jotta saat vierailijapassin QR-koodin. Jos et ole saanut vierailijapassiasi ennen tapahtumaa, ota meihin yhteyttä sähköpostitse: info@futureu.events

Huomaathan, että Euroopan komission rakennuksessa suoritettavassa turvatarkastuksessa saattaa kestää vähintään 20 minuuttia. Pidä vierailijapassi, henkilökortti tai passi valmiina, sillä turvallisuushenkilöstö pyytää niitä nähtäväksi.

Kaikkien osallistujien:

- on esitettävä voimassa oleva passi tai henkilökortti ennen rakennukseen sisäänkäyntiä;
- on suoritettava turvatarkastus sisäänkäyntialueella;
- on pidettävä mukanaan kutsukirjettä tai muuta asiakirjaa, josta käy selvästi ilmi, että hän on osallistumassa tapahtumaan (esim. ilmoittautumissähköposti).

5. NEUVONTAPISTE, INTERNETYHTEYS

Kokoustilojen sisäänkäynnin yhteydessä sijaitsee neuvontapiste. Henkilökuntamme avustaa sinua ja vastaa mahdollisiin kysymyksiisi. Internetiä voi käyttää Wi-Fi-hotspottien kautta. Salasanat jaetaan kokouspäivänä.

6. ESTEETTÖMYYS JA SAAVUTETTAVUUS

Euroopan komission tiloihin on esteetön pääsy vammaisille. Ilmoita mahdolliset erityistarpeet ja ruokavaliot ilmoittautuessaasi verkossa.

